

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Montenegro. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. prezydum Namiestnictwa mianowało pomocniczego konceptistę przy lwowskim magistracie, *Leopolda Stronera* prowizorycznym aktuariuszem przy tym magistracie.
Lwów, 13. stycznia 1860.

Gminy Czerteż i Zabłotce w obwodzie sanockim obowiązały się po wieczne czasy na założenie regularnej parafialnej szkoły w Czerteżu do istniejącego budynku szkolnego przybudować po koniec października 1860 obszerną izbę szkolną z miękkiego materiału, całe zabudowanie szkolne utrzymywać zawsze w dobrym stanie, posprawić i dokupywać potrzebne porządki szkolne, a na opał szkoły dodawać rocznie 3 n. a. sągów twardego drzewa. Do tego opału będzie się przyczyniać gmina Zabłotce jedną trzecią częścią, a gmina Czerteż w dwóch trzecich częściach, ostatnia gmina obowiązała się także załatwiać po kolei potrzebną przy szkole posługę.

Na wyposażenie zapewniono każdoczesnemu nauczycielowi, który będzie pełnił także służbę dyaka, roczną płacę w kwocie 100 zł. w. a., z których gmina Czerteż będzie płacić 70, a gmina Zabłotce 30 zł. w. a.

Okazaną temi składkami dążność ku podniesieniu elementarnej nauki ludu podaje się z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Patent względem obwieszczenia ustaw.)

Wiedeń, 13. stycznia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył udzielać wczoraj przed południem wiele audyencyi prywatnych a potem prezydował na konferencyi ministrów.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza najwyższy patent cesarski, który obowiązując od d. 1. stycznia 1860 w całym obrębie państwa, wprowadza niektóre zmiany w sposobie obwieszczenia ustaw i przepisów:

§. 1. Do obowiązującego obwieszczenia wszystkich ustaw i wymienionych w §. 4. Naszego patentu z d. 27. grudnia 1852 rozporządzeń przeznaczony jest tylko w niemieckim języku wydawany Dziennik ustaw państwa.

Dotychczasowe Dzienniki ustaw krajowych mają ustać.

§. 2. Wszystkie c. k. władze mają być obdzielone Dziennikiem ustaw państwa w równej i według zakresu działania i rozległości każdej władzy uregulowanej mierze.

Gminy nie są obowiązane do pobierania Dziennika ustaw państwa.

§. 3. Przy zamieszczaniu do Dziennika ustaw państwa ma oznaczyć władza centralna, jakie ustawy i rozporządzenia, dla których krajów koronnych i w jakich językach krajowych mają być dla szerszego ogłoszenia za pomocą osobnych przedruków obwieszczone także gminom.

Druk tychże w odpowiedniej formie i z corocznie bieżącym oznaczeniem i rozesłanie do gmin stosownie do używanej w nich mowy krajowej ma nastąpić na koszt państwa.

Oddruki w niemieckim języku będą nadesłane władzom krajowym do rozdzielenia a potrzebne na inne języki krajowe przekłady do rozporządzenia druku i rozesłania oddruków.

§. 4. Przeznaczone do obwieszczenia rozporządzenia władz krajowych mają być na polecenie politycznej władzy krajowej w językach krajowych podane do druku i według potrzeby rozdzielone między władzy i gminy.

Koszta tego mają ponosić fundusze krajowe.

§. 5. O ile niniejsze rozporządzenie odmiennych nie przepisuje postanowień, należy pozostać przy postanowieniach Naszego patentu z dnia 27. grudnia 1852 nr. 260 Dziennika ustaw państwa.

§. 6. Wykonanie tego patentu poleca się Naszemu ministrowi sprawiedliwości w porozumieniu z Naszym ministrem spraw wewnętrznych i finansów.

Dan w Naszem mieście głównem i stołecznem Wiedniu dnia 1. stycznia tysięcznego ośmsetnego sześćdziesiątego, Naszego panowania dwunastego roku.

(Patent regulujący przedsiębiorstwa przemysłowe, rzemieślnicze i rękodzielnicze.)
(Ciąg dalszy)

§. 127. W granicach tych przepisów zasadniczych ma każde stowarzyszenie ułożyć odrębnie statuta swoje i przedłożyć je politycznej władzy krajowej do potwierdzenia. Statuta zawierać mają bliższe postanowienia co do:

- a) obszerności stowarzyszenia;
- b) zgromadzeń i spraw, jakimi się stowarzyszenia te mają zajmować;
- c) wyboru wydziału w stowarzyszeniach większych;
- d) składu i wyboru starszych i zakresu ich działania;
- e) zawiadowania majątkiem stowarzyszenia;
- f) wymiaru składek;
- g) postępowania przy załatwianiu sporów wynikłych ze stosunków służbowych i służbowych (§§. 102 i 121);
- h) bliższych postanowień względem wymiaru kar porządkowych (§. 122).

§. 128. Jeśli stowarzyszenie posiada kasę wsparcia, statuta mieścić w sobie mają także przepisy względem ilości składek i sposobu ich wybierania, względem reguł co do oznaczenia wymiaru wsparcia, tudzież względem warunków, pod jakimi wsparcie może być pobierane lub utracone, a jeśli rzecz idzie o kasy pomocników, to także i względem udziału pomocników w zawiadywaniu kasy.

§. 129. Stowarzyszenia zostają pod dozorem zwierzchności, którą dla dopilnowania prawnego ich postępowania wyznacza komisarzy właściwych.

Spyry ich względem wewnętrznych spraw stowarzyszenia rozstrzygane być mają wyłącznie w drodze administracyjnej.

Nazwy w kraju zwyczajne, jako to: cechy, gremia, stowarzyszenia i t. d. mogą być zatrzymane.

§. 130. Jeśli cech jaki teraz istniejący posiada swój majątek, a połączony zostanie z innym jakim stowarzyszeniem w jedną korporację, to po zrealizowaniu stanu biernego przechodzi majątek na własność nowego stowarzyszenia; wszelakoż tym członkom i przynależnym cechu dawniejszego, którzy w chwili połączenia się do tego cechu należeli, zabezpiecza się te korzyści, do jakich mieliby prawo z majątku cechowego w ciągu dalszego trwania cechu.

Jeśli cech rozwiąże się bez przejścia w nowe stowarzyszenie, natenczas majątek cechu przechodzi z temi samymi zastrzeżeniami na gminę, w której cech istniał.

Rozdział ósmy.

Przekroczenia i kary.

§. 131. Przekroczenia przepisów ustawy niniejszej karane będą:

- a) naganą;
- b) grzywną aż do 400 zł.;
- c) aresztem do trzech miesięcy;
- d) pozbawieniem prawa zarobkowości na pewien czas oznaczony, lub na zawsze.

§. 132. Kara od 5 do 200 zł. spada szczególnie na tych:

- a) którzy zajmują się samoistnie jakim przemysłem bez uprzedniego o tem zameldowania, lub niepostarawszy się o koncesyę, jeśli jej wymaga to przedsiębiorstwo przemysłowe;
- b) którzy prowadzą dalej zarobkowość swoją, chociaż byli od niej usunięci;
- c) którzy rozpoczynają jakie przedsiębiorstwo przemysłowe, wymienione w trzecim rozdziale, nieotrzymawszy poprzednio potrzebnego zezwolenia prawomocnego od zwierzchności.

§. 133. Kara od 10 do 400 zł. spada:

- a) na tych, którzy działają wbrew rozporządzeniom względem przyjmowania pomocników i terminatorów, użycia ich i postępowania z nimi;
- b) na rękodzielników wymienionych w §. 57, jeśli przestaną prowadzić zarobkowość swoją bez zameldowania, albo też zameldowawszy, że chcą porzucić rzemiosło, przestaną je prowadzić w ciągu czasu wypowiedzenia, jak to sobie zwierzchność zastrzegła;
- c) na tych przedsiębiorców przemysłowych, którzy praw swych użyczają do osłonięcia osób zajmujących się niedozwoloną zarobkowością;
- d) na tych przedsiębiorców, którzy krzywdzą swoich robotników, wypłacając im zasługi w towarach, lub też dopuszczają się innych czynów prawnie przeciwnych.

§. 134. Przy wymierzaniu kary należy mieć wzgląd na okoliczności obciążające lub zwalniające, jakoteż na wielkość zamierzonych przez przekroczenie korzyści, lub zrzędzonej szkody. (c. d. n.)

Hiszpania.

(Buletyn naczelnego wodza. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 4. stycznia. *Gaceta de Madrid* podaje następujący buletyn naczelnego wodza armii afrykańskiej do tymczasowego ministra wojny:

„Obóz pod los Castillejos 1. stycznia 7. godz. wieczór.

„O siódmej godzinie zrana wsiadłem na koń a zlązłem dopiero o 7. wieczór. Nieprzyjaciel stawiał zacięty opór naszym poruszeniom, lecz nie mógł im przeszkodzić. Jenerał Prim posunął się po za granicę, jaką mu zakreśliłem, i zajął stanowisko, w którym noc dzisiejszą biwakuje z swym wojskiem. Oprócz jego dywizji brało jeszcze udział w walce ośm batalionów drugiego korpusu. Huzary złożyli świetne dowody waleczności. Jeden z ich ataków był prawdziwie heroiczny, wdarli się do obozu nieprzyjacielskiego i zdobyli jedną chorągiew marokańskiej jazdy.

Uważam tę walkę za najważniejszą, jaką dotychczas zaszła, bo nieprzyjaciel stawiał zacięty opór. Stoimy obozem w zdobytych pozycjach. Wojska nasze walczyły dzielnie. Jenerałowie Zabala, Prim i O'Donnell odznaczyli się szczególnej. Nie mogę oznaczyć dokładnie nasze straty, obliczono je na 400 do 600, nieprzyjacielskie zaś na 1500 ludzi. Wysokie te straty pociągnęła zapaleczliwość, z jaką bronili swych pozycji i silił się zająć je na powrót. Według zeznania jeńców miał Mullej Abbas 40 do 50 tysięcy żołnierza pod swymi rozkazami. Podanie to uważam za przesadzone.

Późniejsza depesza marszałka O'Donnella z 7go donosi, że Hiszpanie posunęli się dalej w pochodzie na Tetuan, nie doznawszy nigdzie najmniejszego oporu. — Koło Kadyxu rozbiła się brygantyna angielska.

— Z dnia 5. stycznia telegrafują z Madrytu: Wczoraj rano posuwała się armia dalej ku Tetuan. Dziś ma stanąć w Valle Megro. Jenerał Almonte mianowany jest meksykańskim reprezentantem w Madrycie.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Angielska flota wojenna. — Książęta orleańscy.)

London, 10. stycznia. W ciągu przyszłego tygodnia zapowiadają wielkie uroczystości u dworu. Między zaproszonymi znajduje się w pierwszym rzędzie lord Palmerston z małżonką, który od wtorku do czwartku zabawi w Windsorze.

— Angielska flota wojenna składa się obecnie z 518 statków większej budowy, następnie z 153 parowych łodzi kanonierskich, 121 brygów, rozebranych okrętów i t. p., które pełnią służbę przy wybrzeżu i z 47 parowców urzędu celnego. Z tych 314 są w czynnej służbie po całym świecie rozrzucone. I tak 65 na stacyach Indyi i Chin, 18 u wybrzeża afrykańskiego, 6 w Australii, 13 na cichym oceanie, 3 w Brazylii, 8 u południowo-wschodniego wybrzeża Ameryki, 8 u Przylądka, 21 w północnej Ameryce i w ludyach zachodnich, 41 na śródziemnym morzu, 19 przy eskadrze Kanału a 112 w różnych portach krajowych Anglii i Irlandyi. Budują 38 większych okrętów, które po części prawie są skończone, między temi paropływy liniowy o 131, jeden o 121, 10 o 90 działach i kilka ciężkich fregat o 51 i 86 działach.

— Trzej młodzi książęta Orleańscy, książę Alençon, książę Penthièvre i książę Condé, rozpoczęli w Edyburgu jako uczniowie niemieckiego profesora dr. Schmitz swoje studia, które się na teraz na historyi i literaturze klasycznej ograniczają. Na życzenie rodziców swoich doznawają takiego samego obejścia, jak inni uczniowie profesora, biorą udział w zabawach swych kolegów, i koledzy używają do nich tylko tytułów terytoryalnych: Alençon, Penthièvre i Condé, jak dawniej było w zwyczaju w obec ich królewskich krewnych w college Henri IV. w Paryżu.

Francya.

(Nowiny dworu. — Rewia. — Wiadomości bieżące. — Legie Basków na wzór Zuawów francuskich. — Kanał Suez.)

Paryż, 10. stycznia. Na część księcia Oranii odbyła się dziś po południu na podwórzcu Tuileryów i na placu Carroussel wielka rewia nad wojskiem gwardyi i jednym pułkiem liniowym. Cesarzowa z swemi damami przypatrywała się wojsku z balkonu, Cesarzewicz ukazał się pierwszy raz na koniu. Jechał na kucyku w swym uniformie kaprała, witany od wojska hucznymi okrzykami. Podczas defilowania miał Cesarz po swej prawej stronie księcia Oranii, a po lewej Cesarzewicza.

— Cesarz dał do dyspozycyi hrabi Walewskiemu opróżniony obecnie pałac księcia i księżny Alba; hrabia przeniesie tymczasem swe pomieszkanie na przedmieście St. Honoré. Dotychczasowy przełożony jego gabinetu, baron Billing, mianowany jest ministrem-rezydentem w Sztutgardzie. — Baroche, który do przybycia Thouvenela zawiaduje tymczasem sprawami urzędu zagranicznego, przyjmował wczoraj ciało dyplomatyczne. — Urzędnik przy papieskiej nuncjaturze abbé Compieta, który niedawno odjechał do Rzymu, powrócił tu z depezsami znowu dziś w nocy. Mówią wiele o misyi Canroberta do Włoch, której celem nie ma być jednak Rzym, jak z początku mówiono, lecz Medyolan. Na mocy nadesłanego przeciwnego rozkazu nie opuści jenerał Goyon na teraz Rzymu. Papież nie zamierza bynajmniej, jak donosi *Patrie*, oddalić się na dłuższy ni krótszy czas z Rzymu. Również i wiadomość, że marszałek Mac Mahon zastąpi marszałka Vaillant w dowództwie francuskiej armii

w Lombardyi proslują w ten sposób, że na teraz nie nastąpiła zmiana. Marszałek Vaillant powróci do Francyi, ale prowizorycznie będzie zastąpiony przez bawiącego we Włoszech jenerała dywizyi d'Autemare. Tylko za nadejściem groźnych okoliczności wyprawionoby do Włoch Mac Mahona. Jenerał Montauban odjeżdża pojutrze do Chin, aby objąć dowództwo. Udaje się na Suez. — Według listu z Toulonu przybyło do tamtejszego portu 20 Spabów i 30 strzelców afrykańskich, którzy przeznaczeni są tworzyć eskortę naczelnego jenerała w wyprawie chińskiej. Ten oddział kawalerii odchodzi pieszo i będzie zaopatrzony w konie na wyspie Manilla, gdzie w ogóle zawarte są liverunki względem dostarczenia remontów dla ekspedycyjnego korpusu.

— W Fontevrand, w departamencie Maine et Loire zapadły się podczas gwałtownej burzy więzienia, a wiele więźniów znalazło śmierć pod gruzami.

— Rada municypalna w Cambray przeznaczyła milion franków na odbudowanie spalonego kościoła katedralnego.

— Hrabia Szuwałów, jenerały adjutant Cesarza rosyjskiego przybył do Paryża.

— Pułkownik legii baskijskiej, jaką mają organizować w Hiszpanii, opuścił Paryż i udał się do Maroko. Bawił we Francyi, chcąc poznać organizację Zuawów, którzy mają służyć za wzór legii baskijskiej.

— Według prywatnego listu, jaki *Journal des Debats* otrzymał z Stambułu, nie podnosi wysoka Porta żadnych zarzutów przeciw projektowi p. Lesseps, uznaje go co do zasady i nie zaprzecza jego korzyści tak dla otomańskiego państwa, jak i wszystkich narodów cywilizowanych. Wzywa też sprzymierzone mocarstwa, by się porozumiały w kwestyach, jakie ze stanowiska międzynarodowego nasuwa przekopanie cieśniny.

Szwajcarya.

(Sprawa doliny Dappen.)

Rada związkowa wypracowała, jak wiadomo, memorandum w sprawie doliny Dappen, gdzie podając polityczną i dyplomatyczną historję doliny, przytacza także zdania, jakie co do strategicznego znaczenia tego obszaru ziemi wyrazili najcelniejsi wojskowi szwajcarscy. Pułkownik Bontemps nie przyznaje mu najmniejszej wartości pod względem wojskowymi; jenerał Dufour mniema, że dolina ta nie wiele przyczynia się do ogólnej obrony zachodniej Szwajcaryi. Były jenerał kwatremistrz Finster i pułkownik Ziegler przeciwnie przypisują jej wysokie znaczenie wojskowe i są tego zdania, że podział doliny, jak było w myśli, zagrażałby w wysokim stopniu bezpieczeństwu Szwajcaryi. W dalszym toku rozprawy wykazuje rada związkowa, że wszelkie względy prawa i słuszności przemawiają za Szwajcaryą. Rozpoczęte w nadziei polubownego porozumienia układy zachwiały się na nowo, mianowicie na wiadomość, że francuski korpus inżynierji podejmuje prace fortyfikacyjne nad rzeczką Faucille. Rada związkowa wyraża zdanie, że jeśli w sprawie tej chodziłoby tylko o wolniejsze i łatwiejsze połączenie handlowe okolice zwanych „Pays de Gex“ z dalszą Francją, to mogłoby łatwo przyjść do porozumienia. Jeżeli jednak Francya, jak przemawiają za tem pozory ma zarazem na myśli i cele wojskowe jak n.p. rozszerzenie fortyfikacyi w les Rousses i wzniesienie prostszego gościńca między twierdzami pogranicznymi les Rousses i Excluse, to w takim razie nazbyt trudno pogodzić sprawę z stanowiska szwajcarskiego. Zafatwienie tej kwestyi może na wszelki wypadek nastąpić tylko za potwierdzeniem mocarstw. Aby ułatwić dalsze stanowisko rady związkowej w tej kwestyi prosi rada zgromadzenie związkowe, by oświadczyło się za sposobem widzenia, objawionem w sprawozdaniu.

Włochy.

(Powinszowanie Nowego roku. — Przemowa Ojca św. — Artykuł w *Giornale di Roma*.)

— *Giornale di Roma* pisze: W dniu Nowego roku udał się Jego Excelencyja jenerał hrabia Goyon, adjutant J. M. Cesarza i naczelnny wódz dywizyi francuskiej w państwie kościelnym na czele oficerów swej dywizyi na Watykan złożyć swe życzenia Ojcu św. Przyjęty wraz z swym orszakem w sali tronowej miał Jego Excelencyja wysoki zaszczyt odezwać się do Jego Świętobliwości z następującą przemową:

„Najświętobliwszy Ojcie! Znowu przybywamy a zawsze gorliwie do stóp twego tronu podwójnego tronu Papieża i Króla, aby z powodu nowego roku złożyć Waszej Świętobliwości nowe zapewnienia naszej najgłębszej czci i uległości.

Wielkie wypadki zaszły w ciągu upływnego roku. Zatrzymani tu z rozkazu naszego walecznego Cesarza na świetne świadectwo jego czci religijnej dla Waszej Świętobliwości nie mogliśmy brać udziału na pobożowskich honoru i chwały. Mieliśmy i mogliśmy sobie tylko nagradzać myślą, że tutaj, przy Tobie, służąc Waszej Świętobliwości znajdujemy się na zaszczytnym polu katolicyzmu. To jest najświętobliwszy Ojcie sposób myślenia moich zacnych i walecznych podwładnych, a jestem dumny, będąc ich szczęśliwym tłumaczem. Racz przyjąć wyrazy te z tą niezmienną jdobrocią, jaką Wasza Świętobliwość zaszczycał nas zawsze.

Odpowiedź Jego Świętobliwości była:

„Jeżeli życzenia, jakie Ty panie jenerale składasz Nam w imieniu walecznych oficerów i armii, której tak godnie przewodzisz, były w każdym roku drogie sercu naszemu, to w tym roku są nam podwójnie miłymi ze względu na wyjątkowe zdarzenia, jakie zaszły, i ponieważ zapewniasz Nas, że francuska dywizya,

która znajduje się w państwach papieskich, przebywa tu dla obrony praw katolicyzmu. Oby więc Bóg pobłogosławił Tobie, Twojej dywizji, a z nią i całej armii francuskiej, oby w równej mierze pobłogosławił także wszystkim warstwom tego wspaniałomyślnego narodu.

Padając na twarz u stóp tego Boga, który był od wieczności i będzie w wieczności, błagamy Go w pokoju Naszego serca, by łaskę i światło swoje zlał w obfitości na dostojnego władcę tej armii i tego narodu, aby natchniony tem światłem postępował niezachwiany po trudnej swej kolei i uznał nadto fałsz pewnych zasad, wyrażonych temi dniami w dziełku, które można nazwać uderzającym pomnikiem obłudy i nieszlachetnym tworem pełnym sprzeczności. Tuszymy, że za natchnieniem tego światła, — nie, powiedzmy lepiej, przekonani jesteśmy, że za natchnieniem tego światła potępi zawarte w tem dziełku zasady. Jesteśmy o tem tem silniej przekonani, posiadając wiele pism, które dawniejszemi czasy Jego ces. Mość raczył Nam nadesłać, a które są prawdziwym potępieniem pomienionych zasad. W tem przeświadczeniu zanosimy modły do Boga, by błogosławieństwa swe zlał na Cesarza, jego dostojną towarzyszkę, cesarzewiczą i na całą Francję.

— Pod dniami 30. grudnia zawiera *Giornale di Roma* następujące oświadczenie:

„Niedawno ukazała się w Paryżu bezimienna w Didota drukowana broszura pod napisem „Papież i kongres.“ Broszura ta jest prawdziwym rewolucyjnym oddanym hołdem, zasadzką na te słabe umysły, którym brakuje zdrowego sądu poznać ukrytą w niej truciznę, tudzież przedmiotem boleści dla wszystkich dobrych katolików. Zasady, jakie pismo to wynurza, są powtórzeniem tych błędów i obelg, które tylekroć już plwane (*comitati*) przeciw stolicy apostolskiej, i tylekroć już zwycięsko były odparte bez względu na to, jak wielką była zapamiętałość uporczywych nieprzyjaciół prawdy. Miałoby być celem, jaki sobie wytknął autor broszury, zastraszyć tego, komu tak wielkie zagraża niebezpieczeństwo, to może być przekonany ten autor, że od ludzkich podstępów nie ma się obawiać niczego ten, po którego stronie prawo, który opiera się na stałych i niezmiennych zasadach sprawiedliwości, i przede wszystkim stoi niezachwiany opieką króla królów.“

Montenegro.

(Zamach na życie księcia Danily.)

Cetinje, 31. grudnia. Względem spisku odkrytego w ostatnich dniach grudnia w Montenegro na księcia Danilę, donosi *Triest. Ztg.*, że zamiarem sprzysiężonych było podłożyć miny pod dom księcia Danily w Ricce i wysadzić w powietrze, gdy się w nim będzie znajdował z księżną. Wiadome jest niedanie się tego zbrodniczego zamachu, który się zakończył schwytaniem głównego herszta, niejakiego Stanka Pejowicza i straceniem go dnia 23go grudnia w Ricce. Pobudką jego czynu miała być zemsta prywatna. Zresztą miał Stanko kilku współników, których już przyaresztowano.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 11. stycznia. *Monitor* dzisiejszy przytacza według urzędowego dziennika rzymskiego noworoczną przemowę Ojca św. do francuskiego korpusu oficerów, i dodaje że przemowa ta nie byłaby nastąpiła, gdyby podówczas już doszło Jego Świątobliwości pismo Cesarza Napoleona z 31. grudnia.

Dalej podaje *Monitor* osnovę tego pisma:

„Pismo Waszej Świątobliwości z d. 2. grudnia wzruszyło mnie żywo. Odpowiadam na nie z zupełną otwartością. Tak podczas ostatniej wojny jako też i po wojnie zajmowało mnie położenie kościoła w najwyższym stopniu. Pomiędzy ważnemi powodami, które mnie zniewoliły tak prędko zawrzeć pokój należy bez wątpienia policzyć i obawę, by rewolucya nie przebrała szerszych rozmiarów. Wypadki mają niezblaganą logikę.

Mimo mojej uległości dla stolicy apostolskiej, nie mogłem przecie uniknąć pewnego spółnictwa z ruchem narodowym, który wywołał wojnę z Austryą.

Po zawarciu pokoju proponowałem Papieżowi, by uspokoić Romanię administracyjnie oddzielenie tej prowincyi i mianowanie osobnego gubernatora.

Kongres ma się zebrać właśnie.

Mocarstwa nie zapoznają niezaprzeczonej praw stolicy apostolskiej do posiadania legacyi.

Ztemwszystkiem podobna jest do prawdy, że nie zechcą uciec się do przemocy, aby je ukorzyć. W takim bowiem razie potrzebowałyby legacye obsadzić na dłuższy czas zbrojną siłą. Taka okupacya ścigałaby nienawiść włoskiego narodu i podsyciała zazdrość wielkich mocarstw. Znaczyliby to przewlekać w nieskończoność stan wzburzenia, troski i obawy.

Jakże należało zatem postąpić? Po wytrawnem zbadaniu trudności różnych kombinacji, okazuje się najodpowiedniejszym widokiem stolicy apostolskiej — mówię to z ubolewaniem — poświęcić zbuntowane prowincye.

Jeżeli Papież i dla spokoju Europy zrzeknie się swych prowincyi, co od pięćdziesięciu lat nabawiają go tylko kłopotów, a zażąda rękami co do posiadania reszty prowincyi, to nie wątpię, że porządek wróci niezwłocznie.

Ojciec ś. zapewniłby w takim razie wdzięcznym Włochom długoletni pokój a stolicy apostolskiej spokojne posiadanie państwa ko-

ścielnego. Wasza Świątobliwość jak rad tuszę, nie omyli się co do uczuć, jakie mię przejmują, i uzna trudność mego położenia. Wyłożyłoby się też w przyjaznym duchu otwartość mej mowy, przypominając sobie, com już zrobił dla katolickiej religii i jej dostojnego zwierzchnika. Wyłożyłem tu bezwzględnie moje myśli, poczytując to za niezbędną przed kongresem. Jakokolwiek zapadnie na nie uchwała, to zawsze proszę Waszej Świątobliwości wierzyć, że nie zmienię w niczem postępowania, jakie zachowywałem niezmiennie wobec Waszej Świątobliwości.

Paryż, 12. stycznia. Książę Meternich miał być na wczorajszym balu w Tuileryach.

Londyn, 11. stycznia. Wstępny artykuł w poniedziałkowej *Times* przytacza: Jeszcze w miesiącu sierpniu zeszłego roku, kiedy w konferencyach w Zuryku nasuwały się trudności, zaproponowano Anglii, by w sprawie uregulowania stosunków we Włoszech środkowych stanęło osobne porozumienie między państwami zachodnimi. Hrabia Walewski wtedy już podawał się do dymisji, ale pozostał przy urzędzie po artykule *Monitora*, który się oświadczył za defrionizowanymi książętami włoskimi. Ponowienie układów w tym przedmiocie jest celem terazniejszej podróży lorda Cowley. Lord Cowley nie proponował żadnego traktatu, stanęło tylko porozumienie co do zasad wspólnych układów z innymi mocarstwami. *Times* pragnie na koniec by Anglia porozumiała się z Francją, lecz by sama tylko Francja działała we Włoszech.

Londyn, 12. stycznia. Dzisiejsza *Morning Post* donosi, że między Francją i Anglią toczą się układy dla zawarcia traktatu handlowego z powiększeniem wzajemnych korzyści. — *Morning Post* sądzi, że Anglia nie będzie gwarantować posiadłości papieskich; rząd angielski zalecił mocarstwom przyłączenie centralnych Włoch do Piemontu. Jeśliby żądano nowego głosowania, oświadczy się Anglia za tem, ażeby w razie utworzenia królestwa „centralnych Włoch“ nie zasiadał na tronie żaden członek dynastyi wielkich mocarstw.

Medyolan, 10. stycznia. Wychodząc Perocco wydalili rząd policya. — Alexander Dumas przyjechał do Medyolanu. — Słychać że dzielnica medyolańska Brera ofiarowała hrabiemu Cavour kandydaturę do parlamentu i że hrabia ją przyjął.

Turyń, 10. stycznia. Paryski korespondent dziennika *Union*, baron Petrucelli, został wydalony z Paryża.

Modena, 9. stycznia. Dekret Faryniego ogłasza, że obwarowanie Bononii i Rimini konieczne jest potrzebne. — Książę Napoleon spodziewany jest w Nissie.

Berna, 11. stycznia. Szwajcarscy biskupi wydali zbiorową notę do zgromadzenia federacyjnego przeciw oderwaniu Tesynu od biskupstw lombardzkich.

Berlin, 12. stycznia. Dziś zagał książę Rejent posiedzenia sejmiku krajowego. — Dnia 9. b. m. rozpoczęła się w Berlinie konferencya państw nadbrzeżnych. Temi dniami będzie jej przedłożony pruski plan fortyfikacyi.

Frankfurt, 12. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmiku związkowego zdawał wydział wojskowy sprawę z wniosku konferencyi wirchurskiej względem fortyfikacyi. Głosowanie nad wnioskiem pruskim odłożono na 14 dni.

Hanower, 10. stycznia. Izba druga przyjęła dziś jednogłośnie wniosek Adicka względem ochrony własności prywatnej na morzu w czasie wojny. Imieniem rządu przyrzeczoną została wszelka pomoc w tym względzie.

Wiadomości handlowe.

(Wiedeński targ na bydło.)

Wiedeń, 9. stycznia. Na dzisiejszym targu było: z Węgier 929, z Galicyi 450 a z kraju 390, razem 1769 sztuk bydła rzeźnego, z których tylko 4¹ zostało niesprzedanych. Waga szacunkowa sztuki wynosiła od 380 do 670 \mathcal{A} . Cena sztuki od 85zł. do 170 zł. w. a. Cena cietnaru od 22 zł. 50 c. do 25 zł. 25 c.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	332 32	— 3.7°	83.1	wschodni sł.	poehmurno
2. god. po poł.	332 03	— 1.2°	67.8	półn.-wsch. „	„
10. god. wiecz.	332 22	— 3.2°	82.5	wschodni „	„

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Falszywi poczciwcy**“, komedya w 4 aktach z francuskiego.

Jutro koncert rodzeństwa *Nerudów*.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

Hoteli rosyjski: PP. Hr. Potulicki Ign., z Bóbrki. — Łodyński Hieron., z Milatyna. — Listowski Józef, z Kątów. — Temple Dym., doktor medycyny, ze Struja.

Hotel europejski: Czajkowski Mikołaj z Dusanowa. — Tatarski Feliks, z Martynowa.

Hotel Langa: Tehórnicki Felix, z Dabrówki.
1Pod tygrysa: Sroczyński Aug., c. k. urzęduik, z Rzeszowa.

Dnia 15. stycznia.

Hotel rosyjski. Rudziński Antoni, z Leszczyna. — Hr. Dzieduszycki Zygm., z Medowy. — Hr. Dzieduszycki Alexand., z Izidorówki. — Sobolewski Mik., z Draganówki.

Hotel europejski: Ryłski Henr., z Dłużniowa. — Lityński Wen., z Litwinowa. — Starzyński Bojom., z Derewni.

Hotel Langa: Sowa Henr., c. k. dyrek. poczty, z Więdnia. — Gamesch Kam., c. k. porucz. i hr. Lazański, c. k. podpor., z Żółkwi.

Zajazd podolski: Bocheński Wikt., z Żarowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. stycznia.

Br. Brunicki Emil., do Podhorzec.

Dnia 15. stycznia.

Kuczyński Leon, do Lubowa. — Hr. Potulicki Ign., do Rosyi. — Ober-tyński Leop., do Stronibab. — Morawski Włodz., do Oleszy. — Hohendorf Kal., do Szutrominiec. — Aulich Ern., c. k. przeł. pow., do Złoczowa. — Hr. Forgasz Emil, c. k. rotm., do Manasterzysk. — Dugesław Józ. i Hidebrand Predawon, c. k. podporucznicy, do Brzeżan.

Dnia 14. stycznia 1860 r. wyciągnięto w c. k. urządzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

61. 84. 27. 16. 10.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 28. i stycznia i 11. lutego 1860 r.

Kurs lwowski.

Dnia 14. stycznia.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	5	98	6	3
Dukat cesarski	6	5	6	9
Półimperyj zł. rosyjski	10	30	10	45
Rubel srebrny rosyjski	2	—	2	4
Talar pruski	1	94	1	98
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	84	30	85	5
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } kuponów	71	50	72	13
5% Pożyczka narodowa	77	95	78	95

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14. stycznia.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.70. Metaliki po 5% za 100 zł. 72.5; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akeye. Banku narodowego sztuka 868 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 199.70; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 110 1/4. — Lipak za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 128 15. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.9, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 10. stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa. pien. towar.

W austr. wal. po 5%	67.75	68.25
Z pożyczki narod. po 5%	78.70	78.90
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.50	—
Metaliki po 5%	71.80	72
dtto. " 4 1/2%	63.50	63.75
dtto. " 4%	55.50	56.
dtto. " 3%	42.50	43.
dtto. " 2 1/2%	35.75	36.
dtto. " 1%	14.10	14.20

Przez. do wylos. z r. 1834 340. — 365. —

" 1839 120. — 120.50

" 1854 111.25 112.75

Renty Como po 42 lir. aus. 15.50 16. —

Wylos. obl. dawn. po 5% 70. — 70.50

dlugu państ. " 4 1/2% 62. — 62.50

" 4% 54.50 55. —

" 3 1/2% 47. — 47.50

" 3% 64. — 65. —

Przez. do los. obl. daw. dlugu państ. " 2 1/2% 60. — 62. —

z proc. w kraju " 2 1/4% 54. — 55. —

" 2% 48. — 49. —

dtto. z procent " 1 3/4% 43. — 44. —

za granicą " 5% 70. — 70.50

" 4 1/2% 62. — 62.50

" 4% 54.50 55. —

B. Krajów koronnych

Niższej Austrii 91. — 92. —

Węgier 72.30 73.50

Ban. Tem., Krowcy i Slawonii 71. — 71.50

Galicyi 71.75 72.25

Bukowiny 70. — 70.50

Siedmiogrodu 70.25 70.50

innych krajów kor. 66. — 64. —

Z klauz los r. 1867 — —

Lom. wen. pożycz. z r. 1850 99. — 100. —

Wen. pożyczka z r. 1859 79.75 80. —

pien. towar.

Dług Tyrolu { po 5% 70. — 70.50

" 4% 54.50 55. —

" 3 1/2% 47. — 47.50

Dług Saleburga { " 3% 41. — 42. —

" 2 1/2% 35. — 35.25

Dług Krainy { " 2% 27. — 27.50

" 1 3/4% 24.50 25. —

2. Stan oblig. domestykaln.

po 3% za 100 zł. 24. —

" 2 1/2% za 100 zł. 21. —

" 2 1/4% za 100 zł. 18. —

" 2% za 100 zł. 16. —

" 1 3/4% za 100 zł. 14. —

3. Akeye.

Banku nar. 867. — 869. —

Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a. 200. — 200.20

Niż.-aust. tow. eskont. po 500 zł. 572. — 574. —

Półn. kolei po 1000 zł. m. k. 1906 — 1908

Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr. 270. — 270.50

Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 173 — 173. —

Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. 136.50 136.75

Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty 105. — 105. —

Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%) 154. — 155. —

Kol. Karola Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 60 zł. (30%) 68. — 68.50

Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k. 24. — 26. —

dtto. II. emis. po 200 zł. m. k. 55. — 60. —

Kolej Buzehradzka po 500 zł. m. k. 575. — 580. —

Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k. — —

z wpłatą 60 zł. (30%) — —

Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. 200. —

pien. towar.

Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a. . 130. — 135. —

Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k. 442. — 444. —

Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k. 220. — 225. —

Mosts lańc. w Peszcie po 500 zł. m. k. 330. — 335. —

Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. m. k. 340. — 345. —

Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. — —

4. Listy zastawne.

Banku naro- { 6let. po 5% 101. — 102. —

dowego { 10 " 5% 97.50 98. —

w mon. kon. { przeznacz. do los. po 5% 92. — 92.50

na 12 m. 5% za 100 zł. 100. — —

Banku naro- { przez. do los. po 5% . 88. — 88.25

dowego { w wal. austr. po 4% . 83. — 83. —

Gal. Tow. kred. po 4% . 83. — 83. —

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. 91.50 92. —

Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. 134. — 135. —

Kol. półn. po 100 zł. m. k. 91. — 91.50

Kol. Lomb. wen. po 500 fr. 129. — 130. —

Kol. Gloggn. za 100 zł. . 83.50 84. —

Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zł. m. k. 91.50 92.50

Lloyda za 100 zł. 88.50 89. —

6. Losy.

Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. 101.25 101.75

Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k. 102.25 102.75

Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a. 126. — 126. —

Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. 37.75 38.25

pien. towar.

Esterhazeg. po 40 zł. m. k. 81.50 82.50

Salma " 40 " " 41.75 42.25

Palfiego " 40 " " 38. — 38.50

Clarego " 40 " " 37. — 37.50

St. Genois " 40 " " 39. — 39.50

Windischgrätz 20 zł. " 23. — 23.50

Waldsteina 20 " " 28. — 28.25

Keglevicha 10 " " 15.50 16. —

7. Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol. — —

Augsburg za 100 zł. w. p.-n. — — 109. —

Berlin za 100 tal. — —

Wrocław za 100 tal. — —

Frankfurt za 100 zł. w. p.-n. 109. — 109. —

Genewa za 100 lir. piem. — —

Hamburg za 100 M. B. . 96.25 96.50

Lipsk za 100 tal. — —

Liworna za 100 lir. tosk. — —

Londyn za 10 fl. szt. . 127. — 127.25

Lugdun za 100 fr. — —

Medyolan za 100 zł. w. a. — —

Marsylia za 100 fr. — —

Paryż za 100 fr. 50.50 50.50

Praga za 100 zł. w. a. — —

Tryest za 100 zł. w. a. — —

Wenecya za 100 zł. w. a. — —

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wol. — —

Konstantynopol za 100 piast. tur. — —

Dyskonto weks. Bank. nar. 5%

Procenta za zaliczki Bank. nar. 5%

na pap. publ. 5%

8. Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men. 6 zł. 1 c

dtto. pełnej wagi 6 " —

Korona 17 " 43 "

Półkorona " —

Napoleonodor " —

Rosyjski impery. " —

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Dziesiąta lista składek z wykupna kart od powinszowania Nowego roku.)

Złożyli przewielebni XX.: Ostrawski infułat i proboszcz kapituły 6zł., Dr. Manastyński infułat i kustosz kapituły 10zł., Jasiński infułat i dziekan 2zł., Lisiecki scholastyk kapituły 5zł., XX. kanonicy: Gałdecki 2zł., Hirschler 2zł., Szeligowski 2zł. i Mosing 2zł.; dalej pp.: Mikolasch 10zł., Antoni Kriegshaber c. k. rotmistrz 5zł., JW. hrabina Skarbek 1zł., JW. hrabina Siemińska 3zł., dr. Orzechowicz 1zł., Beile Selzer 40c., N. N. 1zł., Köhler 1zł.; Jan Wilczyński 1zł., pani Rudnicka 1zł., Bakowski 1zł., Kohlhepp 1zł., pani Koszałkowska 1zł., Szeptycki 2zł.; Morawski 1zł., pani Lehr 1zł., pani Wenser 1zł., Engliš 50c., pani Steit 1zł., N. N. 50c., Monné 50c., Musia 30c., Alex. Schedler 1zł., Niedewiedzi 50c., Skriba 1zł., Spiez 2zł., Jahlonowski 1zł., pani Terlecka 50c., N. N. 50c., Hauenschild 1zł., Stefanowicz 1zł., Rössler c. k. rotmistrz 1zł., J. S. 1zł., B. T. 1zł., Józef Arway 1zł., N. N. 40c., N. N. 50c., Fiala 1zł., Nicmirowski 1zł., Ehrbar 1zł., Kohlhepp 1zł., N. N. 1zł., Pasynkowski 1zł., Wild 1zł., Heller 1zł., Stahl 1zł., pani Pfaff 1zł., Drzewiecki 50c., pani Kalapus 1zł. 5c., Brulard 1zł., i ze składki uzgodzonej w trzeciej części miasta 39zł. 35c.; suma 131zł. 50c. — do tego z ostatniej listy 573zł. 10c., razem 704zł. 60c. w. a.

(Generał Skrzynecki †) „Czas“ z 13. stycznia donosi, że na dniu 12go b. m. zrana rozstał się z tym światem ś. p. Jan Skrzynecki, wódz naczelny byłych wojsk polskich, generał wojsk belgijskich.

(Statystyka ludności austriackiej.) W c. k. drukarni nadwornej ukończył się właśnie druk obszernego dzieła, które obejmie rozpoznawanie i sprawdzone

urzędownie rezultaty nowego obliczenia ludności austriackiej monarchii. Obliczenie to przeprowadzone na podstawie nowego patentu najwyższego z d. 23. marca 1857 wykazuje także stan bydła w państwie.

Ministryum spraw wewnętrznych ogłaszając te rezultaty wypełnia nie tylko znaczną próżnię w dotychczasowych publikacjach statystycznych, ale daje oraz poznać dokładnie ludność Austrii, co z wielu względów było pożądanem. Obszerne dzieło niniejsze stawia Austrię w rzędzie tych państw europejskich, które swemi publikacjami statystycznymi świadczą nie tylko o postępie umiejętności statystycznych ale i o pochoptności rządu z jaką nie szcędząc kosztów podaje nagromadzone dane do publicznej wiedzy. Na 600 stronicach foliowych przedstawiony jest ogólny obraz ludności Austrii, wraz z dokładnym wykazem stanu bydła i innymi bogatymi materiałami statystycznymi, które wróżą bogaty stan zarówno dla umiejętności jak i praktycznego życia. Mianowicie w obec tegoczesnej dążności do reform musi dzieło to podwójnie nabierać wartości, bo podaje najpewniejszy punkt oparcia w niejednej z tych wielu kwestyi, co zajmują obecnie administrację i prawodawstwo, jak niemniej przyczynia się w ogóle znacznie do rozpowszechnienia prawdziwych zdań stanie o ludności w Austrii.

Wkrótce dzienniki podadzą już bliższe szczegóły tego pierwszego dokładnego a co do objętości największego dzieła, jakie kiedykolwiek o ludności austriackiej wyszło z druku.